

(наприклад, у певний день виконавець не забрав сніг на дорозі, в інший день перекривав смугу на позаплановий ремонт через неякісно покладений асфальт – за ці порушення державний замовник вправі його оштрафувати).

Література.

1. Грищенко С.Г. Стратегія випереджального розвитку транспортно-логістичних кластерів в Україні / С.Г. Грищенко // Маркетинг в Україні. – 2007. – № 10. – С. 35-37.

2. Демиденко В.В. Логістичне забезпечення інноваційного розвитку промислового виробництва / В.В. Демиденко // Економіка та держава. – 2006. – № 2. – С. 49-52.

3. Кальченко А.Г. Логістика як інструмент розвинутої економіки: види логістики, концепція логістики. Різноманітність форм логістичних утворень // Кальченко А.Г. Логістика: підруч. / А.Г. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2006. – С. 21-43.

4. Клімова І.Г. Проблеми та передумови використання логістики в Україні / І.Г. Клімова // Держава та регіони. – 2006. – № 3. – С. 143.

5. Сергеев В. Транспортні системи моніторингу ланцюгів поставок: Навч. посібник / В. Сергеев, І. Сергеев. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 172 с.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В СТАБІЛІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗИ

***ОРЕЛ В.М., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ, ПРОФЕСОР КАФЕДРИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Інноваційний процес являє собою процес перетворення входів (ресурсів, інформації та ін.) у виходи (нові товари, нові технології і т. п.). Інноваційні процеси в харчовій промисловості мають свою специфіку. Вони відрізняються різноманіттям регіональних, галузевих, функціональних, технологічних і організаційних особливостей. Нами виділені рестриктивні і експансіоністські фактори, що впливають на ефективність інноваційної діяльності підприємств харчової промисловості (рис. 1).

Розробка ефективних інструментів зниження ризиків інноваційної діяльності підприємств харчової промисловості, здатних підсилити інноваційну активність, забезпечити економічну безпеку товаровиробників і, як наслідок, стати локомотивом вирішення багатьох інших проблем регіону, сьогодні об'єктивно необхідна.

Рис. 1. Фактори, що впливають на розвиток інноваційних процесів при формуванні матеріально-технічного потенціалу м'ясної промисловості

**Розроблено автором на основі джерел [1]*

Серед рестриктивних факторів найбільший вплив, на нашу думку, мають такі чинники, як утруднений фінансовий стан більшості переробних підприємств, застаріле обладнання та нестача сировини [1]. Серед експансіоністських факторів заслуговують уваги такі фактори, як розвиток інноваційної політики держави, смний внутрішній продовольчий ринок і впровадження програм розвитку агропромислового комплексу як підтримка розвитку сировинної бази.

Однак підприємства, що спеціалізуються в галузі свинарства, знаходяться в жалюгідному стані. Стійке функціонування м'ясної промисловості неможливе без формування відповідної інфраструктури, яка являє собою комплекс галузей і організацій, що забезпечують стійкий зв'язок між виробниками сировини (свинарськими господарствами), м'ясопереробними підприємствами і споживачами продукції м'ясної галузі, сприяючих здійсненню ринкового процесу, просуванню, збереженню та раціональному використанню живої маси свиней і продуктів її переробки.

Життєвий цикл інноваційних проєктів складається з трьох основних стадій: передінвестиційної стадії; стадії реалізації інноваційного проєкту і стадії завершення робіт по проєкту. Кожній з них притаманні основні чинники ризику, що впливають на

ефективність інноваційної діяльності підприємств м'ясної промисловості. Виявлені негативні чинники в м'ясній промисловості дозволили ідентифікувати ризики розвитку даної галузі.

Необхідність обліку виявлених факторів дозволила нам сформулювати основні принципи обліку та аналізу ризику на різних стадіях життєвого циклу інноваційних проєктів у м'ясній промисловості.

1. **Принцип резервування.** Процес виробництва пов'язаний з незапланованими збоями в діяльності підприємств, наслідком яких є зрив термінів і погіршення якості інноваційної діяльності. У зв'язку з цим, виникає необхідність створення бюджету на управління ризиками в інноваційній діяльності підприємств харчової промисловості.

2. **Принцип адаптивності.** Рухливість внутрішнього і зовнішнього середовища підприємств харчової промисловості викликає необхідність швидкого реагування на виникаючі ризики.

3. **Принцип мінімізації втрат і максимізації доходів.** Облік факторів ризику, ідентифікація ризику на різних стадіях життєвого циклу інноваційних проєктів сприяють зниженню міри ризику. Причому витрати на управління ризиками не повинні перевищувати збитки від ризиків [5].

В якості захисних заходів від ризику в інноваційній діяльності підприємств м'ясної промисловості пропонуються диверсифікація інноваційного портфеля, використання аналітичної системи ідентифікації ринкової ситуації, хеджування.

В якості додаткового заходу зниження ризику в інноваційній діяльності підприємств кластеру пропонується хеджування, мета якого полягає в перенесенні ризику зміни ціни з однієї особи на іншу; при цьому перша особа називається хеджером, а друга - спекулянтом.

При реалізації інноваційних проєктів в м'ясній промисловості зазначена обставина є особливо важливою, оскільки забезпечує не тільки зниження навантаження на грошові потоки, але і додатковий приплив коштів при достатньому рівні захисту від ризику.

Також існують негативні тенденції в м'ясній промисловості:

– нерозвинена транспортно-логістична інфраструктура може стати перешкодою на шляху подальшого розвитку м'ясної промисловості в Херсонській області;

– в регіоні практично відсутнє власне виробництво батьківського стада;

– недостатній обсяг виробництва високоякісних комбикормів;

– існує ризик нестачі потужностей для переробки свинини при

різкому збільшенні пропозиції вітчизняного м'яса на обласному ринку (виробничі потужності м'ясопереробних підприємств регіону завантажені на 30 %);

– з проблемою збуту м'яса можуть зіткнутися дрібні виробники і господарства, що працюють за старою технологією і випускають свинину поганої якості.

Підвищення інноваційного потенціалу підприємств кластеру свинарства через позитивні результати конкретних інновацій, на нашу думку, може бути досягнуто тільки у разі достатньої фінансово-економічної ефективності інноваційних проєктів.

Для розвитку інноваційної діяльності м'ясної промисловості необхідно реалізувати наступні заходи:

– розвиток технологічних інновацій, а саме реконструкція забійного цеху на м'ясопереробних підприємствах і формування власного кормовиробництва;

– розвиток організаційних інновацій, а саме перепадання свинарства на промислову основу і створення інтегрованого формування.

Зазначені заходи слід об'єднати в інноваційний портфель, яким необхідно управляти. Під управлінням інноваційним портфелем розуміється сукупність методів, які забезпечують збереження спочатку вкладених коштів, досягнення максимально можливого рівня прибутковості, зниження рівня ризику.

Література.

1. Волков О.І. Інноваційний розвиток промисловості України: навч. посіб. / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан; за ред. О.І. Волков, М.П. Денисенко. – К. : КНТ, 2006. – 124 с.

2. Калінчик М.В. Ефективність виробництва та розвиток ринку свинини / М.В. Калінчик, М.М. Ільчук, Т.М. Одінцева. – К. : Нічлава, 2005. –10-13 с.

3. Кулик А.А. Система аналітичних індикаторів для управління інтеграційними процесами у м'ясо продуктового підкомплексі / А.А. Кулик. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Menedzhment/2008_10/kulik.htm

4. Лапко О.О. Розвиток системи управління науково-інноваційною сферою в Україні / О.О. Лапко // Економіка і прогнозування. – 2002. – № 1. – С. 55-58.

5. Лотин О.Я. Місце витрат на виробництво продукції в системі оціночних показників діяльності підприємства / О.Я. Лотин // Економіка : проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2005. – Вип. 210 : в 4 т. – Т. III. – С. 629-634.